

Hvornår gælder en bevilling fra – fra ansøgningstidspunktet eller fra afgørelsestidspunktet? Kan der bevilges hjælp til allerede afholdte udgifter?

af konsulent Erik Jappe

Nogle borgere og sagsbehandlere kan komme i tvivl om, hvornår en bevilling gælder fra. Gælder den fra ansøgningstidspunktet eller fra afgørelsestidspunktet? Kan der bevilges en løbende ydelse forud for ansøgningstidspunktet?

Endvidere kan der herske tvivl om, hvorvidt der kan bevilges hjælp efter [serviceloven](#) til udgifter, som en borger har haft, før kommunen har taget stilling til, om borgeren havde ret til ydelsen eller ej.

Det almindelige socialretlige princip: Fra ansøgningstidspunktet

Det almindelige socialretlige princip er, at hjælpen i ansøgningssager udbetales fra ansøgningstidspunktet. Det fremgår bl.a. af [principafgørelse 99-13](#):

”Merudgiftsydelsen beregnes fra ansøgningstidspunktet. Perioden for beregning af merudgifter begynder fra den dag, kommunen modtager ansøgningen.”

Ankestyrelsen fandt i [principafgørelse C-40-08](#), at dette princip som udgangspunkt også gjaldt i sager om støtte til køb af bil og nødvendige indretninger.

Bevilling fra afgørelsestidspunkt

I sager, hvor der ikke er tale om en pengeydelse, men f.eks. bostøtte, hjemmehjælp, ledsager m.v., har en bevilling normalt først virkning fra det tidspunkt, hvor borgeren er blevet fundet berettiget til den pågældende ydelse.

Når det ansøgte er anskaffet før bevillingsdato

Kan kommunen i nogle situationer bevilge hjælp til en borger, der allerede har anskaffet sig den ”ydelse”, som han eller hun søger om, inden der foreligger bevilling?

Ja, det kan kommunen godt f.eks. i de tilfælde, hvor der ikke er en lovbestemmelse, der siger, at ydelsen ikke kan bevilges, hvis den er anskaffet inden bevillingen.

På nogle områder er det udtrykkeligt beskrevet, at borgeren ikke kan forvente at få en udgift dækket, som borgeren på forhånd selv har betalt. På andre områder som f.eks. servicelovens § 114 om støtte til køb af bil er det ikke tilfældet. I sidstnævnte tilfælde kan man ikke på forhånd afvise, at borgeren efterfølgende kan få en bevilling.

Fra [principafgørelse C-40-08](#):

”Ankestyrelsen lagde vægt på, at der ikke fandtes nogen lovbestemmelse om, at der ikke kunne ydes støtte til køb af

bil og nødvendige indretninger, som var anskaffet eller foretaget, inden bevilling forelå. Ankestyrelsen lagde ligeledes vægt på, at der ikke var holdepunkter for at antage, at princippet i [bekendtgørelsen om hjælpemidler og forbrugsgoder](#) kunne udstrækkes til at omfatte støtte til biler og nødvendige indretninger.

Det fremgik af bekendtgørelsen om hjælpemidler og forbrugsgoder, at der normalt ikke kunne ydes støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder, som borgeren havde anskaffet inden bevilling. Det fulgte heraf, at i sager om hjælpemidler og forbrugsgoder skulle en borger således som hovedregel afvente kommunens afgørelse, før borgeren påtog sig en udgift. Der fandtes ikke tilsvarende bestemmelse i serviceloven eller [bekendtgørelsen om støtte til køb af bil](#), om, at der ikke kunne ydes støtte til køb af bil og støtte til nødvendige indretninger, fordi anskaffelsen eller indretningen var sket på et tidspunkt, hvor der endnu ikke forelå en bevilling. ...

Ankestyrelsen fandt således, at der ikke kunne gives afslag på en bevilling alene med henvisning til, at det ansøgte bil-sæde var anskaffet og udgifter afholdt hertil, inden bevilling forelå.

I andre ansøgningssager end sager om støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder kunne en borger derfor godt påtage sig en udgift, efter at borgeren havde søgt kommunen herom, og inden bevilling var modtaget. Borgeren løb imidlertid den risiko, at kommunen gav helt eller delvist afslag, hvorefter borgeren selv måtte afholde udgiften eller noget af udgiften.”

Se evt. også [principafgørelse C-41-08](#), hvor samme linje følges:

”Der kunne ikke gives afslag på støtte til indretning af bolig alene med den begrundelse, at anskaffelsen var foretaget, inden bevilling var modtaget. Borgeren kunne derfor godt påtage sig en udgift, efter at borgeren havde søgt kommunen herom, og inden bevilling var modtaget. Borgeren løb imidlertid den risiko, at kommunen gav afslag, hvorefter borgeren selv måtte afholde udgiften.”

Hjælpemiddel anskaffet i klageperiode

Ankestyrelsen har i [principafgørelse 15-13](#) behandlet en sag, hvor en borger under klagens behandling havde anskaffet sig det hjælpemiddel, som borgeren havde søgt om og fået afslag på i kommunen. Fra afgørelsen:

”Der kan normalt ikke ydes støtte til hjælpemidler, som ansøger selv har anskaffet, inden bevilling. Hvis en kommune har truffet afgørelse om afslag på bevilling af et hjælpemiddel, og ansøgeren klager over denne afgørelse..., skal

Ankestyrelsen behandle denne klage, selvom ansøgeren selv har anskaffet sig hjælpemidlet efter kommunens afgørelse. Den ansøger, der vælger at anskaffe et hjælpemiddel, mens klagen behandles, bærer selv risikoen for selv at komme til helt eller delvist at afholde udgiften til hjælpemidlet. Selvom ansøgeren senere findes berettiget til et hjælpemiddel, kan der være forhold, der bevirker, at udgiften ikke kan dækkes helt eller delvist. Det kan skyldes, at kommunen har leverandøraftaler, det indkøbte hjælpemiddel ikke er det bedst egnede og billigste, eller at kommunen selv kan stille et identisk hjælpemiddel til rådighed.”

Hjælp til allerede betalte udgifter er ikke udelukket

I nogle tilfælde møder borgere op med ansøgninger til udgifter, som de allerede har betalt. Det er ikke udelukket på forhånd at få dækket sådanne udgifter. Det fremgår af [principafgørelse 13-13](#):

”Hvis der er tale om en akut/uopsættelig udgift, fejlagtig vejledning fra kommunens side, en ansøgning om en løbende ydelse eller ydelse, der er forholdsvis nøje beskrevet i loven, vil der efter en konkret vurdering kunne ydes hjælp til udgifter, som en borger har påtaget sig, inden borgeren har søgt kommunen om hjælp.”

Borgeren fik i sagen afslag på det ansøgte. Ankestyrelsen lagde bl.a. vægt på, at borgeren først søgte om boligændringen ca. 5 måneder efter, at denne blev iværksat.

Akutte/uopsættelige udgifter

Der kan i nogle situationer ydes hjælp til allerede afholdte udgifter, såfremt udgifterne har været akutte/uopsættelige. Heri ligger bl.a., at der skal være tale om udgifter i forhold til en begivenhed eller lignende, som ikke har kunnet forudses, og hvor det for borgeren har været nødvendigt straks at afholde udgifterne.

Hjælp til løbende ydelse fra før ansøgningsdato

Ankestyrelsen har med udsendelse af [principafgørelse 101-13](#) afgjort, at der i visse situationer kan udbetales en løbende ydelse (her: supplerende ydelse til tabt arbejdsfortjeneste jf. servicelovens § 43) fra en dato, der ligger forud for ansøgningsdatoen. Fra afgørelsen:

”Ankestyrelsen finder, at det er et almindeligt princip inden for den sociale lovgivning, at der normalt ikke kan ydes hjælp til udgifter, som en borger har pådraget sig, inden borgeren har søgt kommunen om hjælp.

Hvis der er tale om en akut/uopsættelig udgift, fejlagtig vejledning fra kommunens side, en ansøgning om en løbende ydelse eller ydelse, der er forholdsvis nøje beskrevet i loven, vil der efter en konkret vurdering kunne ydes hjælp til udgifter, som en borger har påtaget sig, inden borgeren har søgt kommunen om hjælp.

Vi finder, at der i denne sag foreligger forhold, der kan begrunde en fravigelse af dette udgangspunkt.

Vi har lagt til grund, at kommunen har fundet, at du ville være berettiget til ydelsen fra 1. ledighedsdag, såfremt du havde søgt rettidigt.

Vi har lagt vægt på, at der er tale om en ansøgning om en løbende ydelse, der er forholdsvis nøje beskrevet i loven.

Vi har endvidere lagt vægt på, at du allerede på sidste ansættelsesdag den 8.5.2012 ved indgivelse af ledighedserklæring henvendte dig i a-kassen for at ansøge om dagpenge, idet du fejlagtigt var af den opfattelse, at det var arbejdsløshedsdagpenge, som du ville være berettiget til ved ledighed. Vi har endelig lagt vægt på, at du straks henvendte dig til kommunen, da a-kassen meddelte afslag på din ansøgning om dagpenge og henviste dig til at søge om supplerende ydelse.”

Manglende eller mangelfuld vejledning

I nogle tilfælde kan manglende eller mangelfuld vejledning medføre, at borgeren har ret til en ydelse med tilbagevirkende kraft (f.eks. til et tidspunkt, der ligger forud for ansøgningstidspunktet), således at borgeren stilles på den måde, som en korrekt vejledning ville have medført. Det afhænger af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om der har foreligget en vejledningspligt, der har været tilside-sat (læs mere herom i [Praksisnyt nr. 21 om kommunens vejledningsforpligtelse](#)).

Bevilling uden ansøgning

I enkelte situationer er lovgivningen indrettet således, at du ikke skal indgive en ansøgning for at blive berettiget til en bevilling.

Efter [dagtilbudsbekendtgørelsens](#) § 41 gælder det, at når et barn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne af behandlingsmæssige grunde er optaget i et almindeligt dagtilbud efter dagtilbudsloven, nedsættes forældrebetalingen til halvdelen. I [principafgørelse O-55-89](#) har Ankestyrelsen fastslået, at forældrebetalingen skulle nedsættes allerede fra barnets optagelsesdato, uanset at forældrene ikke havde ansøgt herom. Ifølge Ankestyrelsen var det efter lovgivningen ikke nødvendigt, at forældrene skulle indsende en ansøgning for at være berettiget til en nedsættelse af forældrebetalingen.

Afrunding

Selv om det almindelige socialretlige princip er, at hjælpen i ansøgningssager udbetales fra ansøgningstidspunktet, er der som tidligere nævnt en række tilfælde, hvor hjælpen først ydes fra afgørelsestidspunktet.

Endvidere er der mulighed for at få bevilget hjælp til allerede betalte udgifter i sager efter serviceloven, medmindre det drejer sig om hjælpemidler og forbrugsgoder, hvor det normalt er et krav, at der foreligger en ansøgning og en bevilling, før borgeren f.eks. anskaffer sig hjælpemidlet.